

Тертишник В. М.

**КРИМІНАЛЬНИЙ
ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ
КОДЕКС УКРАЇНИ**

Науково-практичний коментар

*Видання сімнадцяте,
доповнене і перероблене*

Київ • Алерта • 2020

Рецензенти:

Шемишченко Ю. С. – директор Інституту держави і права ім. Корецького НАНУ, доктор юридичних наук, академік НАН України, заслужений діяч науки і техніки України;

Корнієнко М. В. – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки.

Тертишник В. М.

Т35 Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Вид. 17-ге, доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2020. 1088 с.

ISBN 978-617-566-634-0

У цій роботі на основі сучасних положень Конституції України, КПК України станом на 18 вересня 2020 року й нових законодавчих актів щодо діяльності судових та правоохоронних органів ґрунтовно викладено основні доктринальні положення та зміст і проблеми конкуренції правових норм в сучасному кримінальному процесі, подано рекомендації щодо вирішення проблемних питань кримінального судочинства з урахуванням засади верховенства права та принципів юридичної визначеності й пропорційності, положень міжнародних правових актів та правових позицій Європейського суду з прав людини.

Значної уваги надано реалізації ідей правової держави у сфері правосуддя, розгляду проблемних питань, хибам і прогалинам законодавства, та вирішенню складних ситуацій у слідчій і судовій практиці, реалізації принципу презумпції невинуватості, проблемам доказового права, стандарту доведення поза розумним сумнівом, захисту прав, честі й гідності та безпеки учасників кримінального процесу, провадженню негласних слідчих (розшукових) дій, забезпеченню об'єктивності розслідування та незалежності слідчих і детективів, застосуванню домашнього арешту й інших запобіжних заходів, діяльності суду присяжних та провадженню на підставі угод, реабілітації осіб, незаконно притягнутих до кримінальної відповідальності, проблемам застосування судового прецеденту в кримінальному провадженні, розвитку процесуальної форми та зміцнення процесуальних гарантій правосуддя, Розкрито перспективи розвитку кримінально-процесуального права і правничої науки.

Робота розрахована на слідчих, детективів, адвокатів, прокурорів, дізнавачів, слідчих суддів, суддів, присяжних, працівників Національної поліції, прокуратури, суду та адвокатури, співробітників СБУ, НАБУ, Державного бюро розслідувань, митних та податкових органів, студентів, магістрантів, слухачів і курсантів вищих юридичних навчальних закладів. Вона буде слушним помічником як тим, хто засвоює ази кримінально-процесуального права, так і тим, хто прагне до поглибленого вивчення кримінального процесу.

УДК 343.13(477)

Зміст

ВСТУП.....	3
------------	---

Кримінальний процесуальний кодекс України

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

ГЛАВА 1. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ТА СФЕРА ЙОГО ДІЇ

Стаття 1. Кримінальне процесуальне законодавство України	8
Стаття 2. Завдання кримінального провадження.....	13
Стаття 3. Визначення основних термінів Кодексу.....	17
Стаття 4. Дія Кодексу в просторі.....	22
Стаття 5. Дія Кодексу в часі.....	23
Стаття 6. Дія Кодексу за колом осіб.....	23

ГЛАВА 2. ЗАСАДИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Стаття 7. Загальні засади кримінального провадження.....	26
Стаття 8. Верховенство права.....	35
Стаття 9. Законність	39
Стаття 10. Рівність перед законом і судом	42
Стаття 11. Повага до людської гідності	43
Стаття 12. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність.....	47
Стаття 13. Недоторканність житла чи іншого володіння особи.....	49
Стаття 14. Таємниця спілкування	50
Стаття 15. Невтручання у приватне життя.....	51
Стаття 16. Недоторканність права власності	55
Стаття 17. Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини	55
Стаття 18. Свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї.....	60
Стаття 19. Заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення	62
Стаття 20. Забезпечення права на захист	62
Стаття 21. Доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень.....	69
Стаття 22. Змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.....	71
Стаття 23. Безпосередність дослідження показань, речей і документів.....	72
Стаття 24. Забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності.....	73
Стаття 25. Публічність	73
Стаття 26. Диспозитивність.....	74
Стаття 27. Гласність і відкритість судового провадження та повне фіксування технічними засобами судового засідання і процесуальних дій.....	74
Стаття 28. Розумні строки.....	77
Стаття 29. Мова, якою здійснюється кримінальне провадження.....	80

ГЛАВА 3. СУД, СТОРОНИ ТА ІНШІ УЧАСНИКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

§ 1. Суд і підсудність.....	82
-----------------------------	----

Стаття 30. Здійснення правосуддя судом.....	82
Стаття 31. Склад суду.....	84
Стаття 32. Територіальна підсудність.....	88
Стаття 33. Інстанційна підсудність.....	89
Стаття 33–1. Предметна підсудність Вищого антикорупційного суду.....	90
Стаття 34. Направлення кримінального провадження з одного суду до іншого.....	91
Стаття 35. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система. Визначення складу суду.....	93
§ 2. Сторона обвинувачення.....	98
Стаття 36. Прокурор.....	98
Стаття 37. Призначення та заміна прокурора.....	105
Стаття 38. Орган досудового розслідування.....	107
Стаття 39. Керівник органу досудового розслідування.....	117
Стаття 39–1. Керівник органу дізнання.....	118
Стаття 40. Слідчий органу досудового розслідування.....	119
Стаття 40–1. Дізнавач.....	127
Стаття 41. Оперативні підрозділи.....	129
§ 3. Сторона захисту.....	134
Стаття 42. Підозрюваний, обвинувачений.....	134
Стаття 43. Виправданий, засуджений.....	142
Стаття 44. Законний представник підозрюваного, обвинуваченого.....	143
Стаття 45. Захисник.....	144
Стаття 46. Загальні правила участі захисника у кримінальному провадженні.....	149
Стаття 47. Обов'язки захисника.....	159
Стаття 48. Залучення захисника.....	160
Стаття 49. Залучення захисника слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням.....	160
Стаття 50. Підтвердження повноважень захисника.....	162
Стаття 51. Договір із захисником.....	163
Стаття 52. Обов'язкова участь захисника.....	163
Стаття 53. Залучення захисника для проведення окремої процесуальної дії.....	164
Стаття 54. Відмова від захисника або його заміна.....	165
§ 4. Потерпілий і його представник.....	166
Стаття 55. Потерпілий.....	166
Стаття 56. Права потерпілого.....	168
Стаття 57. Обов'язки потерпілого.....	180
Стаття 58. Представник потерпілого.....	180
Стаття 59. Законний представник потерпілого.....	181
§ 5. Інші учасники кримінального провадження.....	182
Стаття 60. Заявник.....	182
Стаття 61. Цивільний позивач.....	184
Стаття 62. Цивільний відповідач.....	185
Стаття 63. Представник цивільного позивача, цивільного відповідача.....	186
Стаття 64. Законний представник цивільного позивача.....	187
Стаття 64–1. Представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження.....	187
Стаття 64–2. Третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт.....	189
Стаття 65. Свідок.....	190
Стаття 66. Права та обов'язки свідка.....	192
Стаття 67. Відповідальність свідка.....	195
Стаття 68. Перекладач.....	196
Стаття 69. Експерт.....	197

Стаття 70. Відповідальність експерта.....	201
Стаття 71. Спеціаліст	201
Стаття 72. Відповідальність спеціаліста	203
Стаття 72–1. Представник персоналу органу пробації	204
Стаття 73. Секретар судового засідання.....	206
Стаття 74. Судовий розпорядник	207
§ 6. Відводи	207
Стаття 75. Обставини, що виключають участь слідчого судді, судді або присяжного в кримінальному провадженні.....	207
Стаття 76. Недопустимість повторної участі судді в кримінальному провадженні....	208
Стаття 77. Підстави для відводу прокурора, слідчого, дізнавача	209
Стаття 78. Підстави для відводу захисника, представника	211
Стаття 79. Підстави для відводу спеціаліста, представника персоналу органу пробації, перекладача, експерта, секретаря судового засідання.....	212
Стаття 80. Заява про відвід	213
Стаття 81. Порядок вирішення питання про відвід.....	214
Стаття 82. Наслідки відводу слідчого судді, судді	214
Стаття 83. Наслідки відводу слідчого, дізнавача, прокурора, захисника, представника, експерта, спеціаліста, представника персоналу органу пробації, перекладача.....	215

ГЛАВА 4. ДОКАЗИ І ДОКАЗУВАННЯ

§ 1. Поняття доказів, належність та допустимість при визнанні відомостей доказами.....	216
Стаття 84. Докази.....	216
Стаття 85. Належність доказів.....	218
Стаття 86. Допустимість доказу	219
Стаття 87. Недопустимість доказів, отриманих внаслідок істотного порушення прав та свобод людини	220
Стаття 88. Недопустимість доказів та відомостей, які стосуються особи підозрюваного, обвинуваченого	224
Стаття 88–1. Недопустимість доказів, отриманих у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави	224
Стаття 89. Визнання доказів недопустимими	228
Стаття 90. Значення рішень інших судів у питаннях допустимості доказів.....	228
§ 2. Доказування	229
Стаття 91. Обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні	229
Стаття 92. Обов'язок доказування	236
Стаття 93. Збирання доказів	237
Стаття 94. Оцінка доказів.....	242
§ 3. Показання.....	245
Стаття 95. Показання.....	245
Стаття 96. З'ясування достовірності показань свідка.....	248
Стаття 97. Показання з чужих слів.....	249
§ 4. Речові докази і документи	251
Стаття 98. Речові докази	251
Стаття 99. Документи.....	252
Стаття 100. Зберігання речових доказів і документів та вирішення питання про спеціальну конфіскацію.....	254
§ 5. Висновок експерта	262
Стаття 101. Висновок експерта	262
Стаття 102. Зміст висновку експерта	266

ГЛАВА 5. ФІКСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ. ПРОЦЕСУАЛЬНІ РІШЕННЯ

Стаття 103. Форми фіксування кримінального провадження	269
Стаття 104. Протокол.....	271
Стаття 105. Додатки до протоколів	276
Стаття 106. Підготовка протоколу та додатка	276
Стаття 107. Застосування технічних засобів фіксування кримінального провадження	277
Стаття 108. Журнал судового засідання	279
Стаття 109. Реєстр матеріалів досудового розслідування.....	280
Стаття 110. Процесуальні рішення	281

ГЛАВА 6. ПОВІДОМЛЕННЯ

Стаття 111. Поняття повідомлення у кримінальному провадженні.....	287
Стаття 112. Зміст повідомлення	288

ГЛАВА 7. ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ

Стаття 113. Поняття процесуальних строків.....	289
Стаття 114. Встановлення процесуальних строків прокурором, слідчим суддею, судом.....	289
Стаття 115. Обчислення процесуальних строків	290
Стаття 116. Додержання процесуальних строків.....	291
Стаття 117. Поновлення процесуального строку.....	291

ГЛАВА 8. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ВИТРАТИ

Стаття 118. Види процесуальних витрат	292
Стаття 119. Зменшення розміру процесуальних витрат або звільнення від їх оплати, відстрочення та розстрочення процесуальних витрат.....	292
Стаття 120. Витрати на правову допомогу	293
Стаття 121. Витрати, пов'язані із прибуттям до місця досудового розслідування або судового провадження	294
Стаття 122. Витрати, пов'язані із залученням потерпілих, свідків, спеціалістів, перекладачів та експертів	295
Стаття 123. Витрати, пов'язані із зберіганням і пересиланням речей і документів	296
Стаття 124. Розподіл процесуальних витрат	297
Стаття 125. Визначення розміру процесуальних витрат.....	297
Стаття 126. Рішення щодо процесуальних витрат	298

ГЛАВА 9. ВІДШКОДУВАННЯ (КОМПЕНСАЦІЯ) ШКОДИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ, ЦИВІЛЬНИЙ ПОЗОВ, ВИПЛАТА ВИНАГОРОДИ ВИКРИВАЧУ

Стаття 127. Відшкодування (компенсація) шкоди потерпілому.....	298
Стаття 128. Цивільний позов у кримінальному провадженні	300
Стаття 129. Ви рішення цивільного позову в кримінальному провадженні	303
Стаття 130. Відшкодування (компенсація) шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю	304
Стаття 130–1. Виплата винагороди викривачу	314

Розділ II. ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

ГЛАВА 10. ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ І ПІДСТАВИ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ

Стаття 131. Види заходів забезпечення кримінального провадження.....	316
---	-----

Стаття 132. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження	317
---	-----

ГЛАВА 11. ВИКЛИК СЛІДЧИМ, ПРОКУРОРОМ, СУДОВИЙ ВИКЛИК І ПРИВІД

Стаття 133. Виклик слідчим, прокурором	318
Стаття 134. Судовий виклик	319
Стаття 135. Порядок здійснення виклику в кримінальному провадженні	319
Стаття 136. Підтвердження отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом	320
Стаття 137. Зміст повістки про виклик	321
Стаття 138. Поважні причини неприбуття особи на виклик	321
Стаття 139. Наслідки неприбуття на виклик	322
Стаття 140. Привід	323
Стаття 141. Клопотання про здійснення приводу	324
Стаття 142. Розгляд клопотання про здійснення приводу	324
Стаття 143. Виконання ухвали про здійснення приводу	325

ГЛАВА 12. НАКЛАДЕННЯ ГРОШОВОГО СТЯГНЕННЯ

Стаття 144. Загальні положення накладення грошового стягнення	326
Стаття 145. Клопотання про накладення грошового стягнення	326
Стаття 146. Розгляд питання про накладення грошового стягнення на особу	327
Стаття 147. Скасування ухвали про накладення грошового стягнення	327

ГЛАВА 13. ТИМЧАСОВЕ ОБМЕЖЕННЯ У КОРИСТУВАННІ СПЕЦІАЛЬНИМ ПРАВОМ

Стаття 148. Загальні положення тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом та тимчасового вилучення документів, які посвідчують користування спеціальним правом	328
Стаття 149. Наслідки тимчасового вилучення документів, які посвідчують користування спеціальним правом	329
Стаття 150. Клопотання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом	330
Стаття 151. Розгляд клопотання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом	331
Стаття 152. Вирішення питання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом	331
Стаття 153. Продовження строку тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом	332

ГЛАВА 14. ВІДСТОРОНЕННЯ ВІД ПОСАДИ

Стаття 154. Загальні положення відсторонення від посади	333
Стаття 155. Клопотання про відсторонення від посади	333
Стаття 155–1. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності та продовження строку такого тимчасового відсторонення	334
Стаття 156. Розгляд клопотання про відсторонення від посади	335
Стаття 157. Вирішення питання про відсторонення від посади	335
Стаття 158. Продовження строку відсторонення від посади та його скасування	336

ГЛАВА 15. ТИМЧАСОВИЙ ДОСТУП ДО РЕЧЕЙ І ДОКУМЕНТІВ

Стаття 159. Загальні положення тимчасового доступу до речей і документів	337
---	-----

Стаття 160. Клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів	337
Стаття 161. Речі і документи, до яких заборонено доступ	338
Стаття 162. Речі і документи, які містять охоронювану законом таємницю	339
Стаття 163. Розгляд клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів	340
Стаття 164. Ухвала про тимчасовий доступ до речей і документів	341
Стаття 165. Виконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів.....	342
Стаття 166. Наслідки невиконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів	342

ГЛАВА 16. ТИМЧАСОВЕ ВИЛУЧЕННЯ МАЙНА

Стаття 167. Підстави тимчасового вилучення майна.....	343
Стаття 168. Порядок тимчасового вилучення майна	344
Стаття 169. Припинення тимчасового вилучення майна.....	345

ГЛАВА 17. АРЕШТ МАЙНА

Стаття 170. Накладення арешту на майно.....	346
Стаття 171. Клопотання про арешт майна	352
Стаття 172. Розгляд клопотання про арешт майна	354
Стаття 173. Вирішення питання про арешт майна	355
Стаття 174. Скасування арешту майна	357
Стаття 175. Виконання ухвали про арешт майна.....	358

ГЛАВА 18. ЗАПОБІЖНІ ЗАХОДИ, ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ

§ 1. Запобіжні заходи, затримання особи на підставі ухвали слідчого судді, суду.....	359
Стаття 176. Загальні положення про запобіжні заходи.....	359
Стаття 177. Мета і підстави застосування запобіжних заходів	361
Стаття 178. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу	362
Стаття 179. Особисте зобов'язання	363
Стаття 180. Особиста порука	364
Стаття 181. Домашній арешт	365
Стаття 182. Застава	368
Стаття 183. Тримання під вартою	371
Стаття 184. Клопотання слідчого, прокурора про застосування запобіжних заходів.....	375
Стаття 185. Відкликання, зміна або доповнення клопотання про застосування запобіжного заходу	377
Стаття 186. Строки розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу	377
Стаття 187. Забезпечення прибуття особи для розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу	378
Стаття 188. Клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу	378
Стаття 189. Розгляд клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу	379
Стаття 190. Ухвала про дозвіл на затримання з метою приводу	380
Стаття 191. Дії уповноважених службових осіб після затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання.....	381
Стаття 192. Подання клопотання про застосування запобіжного заходу після затримання особи без ухвали про дозвіл на затримання	382
Стаття 193. Порядок розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу.....	383
Стаття 194. Застосування запобіжного заходу.....	384
Стаття 195. Застосування електронних засобів контролю.....	387
Стаття 196. Ухвала про застосування запобіжних заходів.....	390
Стаття 197. Строк дії ухвали про тримання під вартою, продовження строку тримання під вартою.....	391

Стаття 198. Значення висновків, що містяться в ухвалі про застосування запобіжних заходів.....	392
Стаття 199. Порядок продовження строку тримання під вартою	392
Стаття 200. Клопотання слідчого, прокурора про зміну запобіжного заходу	393
Стаття 201. Клопотання підозрюваного, обвинуваченого про зміну запобіжного заходу	394
Стаття 202. Порядок звільнення особи з-під варти.....	395
Стаття 203. Негайне припинення дії запобіжних заходів	396
Стаття 204. Заборона затримання без дозволу слідчого судді, суду	396
Стаття 205. Виконання ухвали щодо обрання запобіжного заходу	396
Стаття 206. Загальні обов'язки судді щодо захисту прав людини.....	399
§ 2. Затримання особи без ухвали слідчого судді, суду	401
Стаття 207. Законне затримання.....	401
Стаття 208. Затримання уповноваженою службовою особою	403
Стаття 209. Момент затримання.....	408
Стаття 210. Доставлення до органу досудового розслідування	408
Стаття 211. Строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду	409
Стаття 212. Особа, відповідальна за перебування затриманих	409
Стаття 213. Повідомлення інших осіб про затримання	410

Розділ III. ДОСУДОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

ГЛАВА 19. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Стаття 214. Початок досудового розслідування	413
Стаття 215. Досудове розслідування злочинів і кримінальних проступків	418
Стаття 216. Підслідність	419
Стаття 217. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування	429
Стаття 218. Місце проведення досудового розслідування	431
Стаття 219. Строки досудового розслідування.....	432
Стаття 220. Розгляд клопотань під час досудового розслідування	433
Стаття 221. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення.....	434
Стаття 222. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування	435

ГЛАВА 20. СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ

Стаття 223. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій	436
Стаття 224. Допит	441
Стаття 225. Допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні	451
Стаття 226. Особливості допиту малолітньої або неповнолітньої особи	453
Стаття 227. Участь законного представника, педагога, психолога або лікаря у слідчих (розшукових) діях за участю малолітньої або неповнолітньої особи.....	453
Стаття 228. Пред'явлення особи для впізнання	454
Стаття 229. Пред'явлення речей для впізнання.....	458
Стаття 230. Пред'явлення трупа для впізнання.....	459
Стаття 231. Протокол пред'явлення для впізнання.....	459
Стаття 232. Проведення допиту, впізнання у режимі відеоконференції під час досудового розслідування	460
Стаття 233. Проникнення до житла чи іншого володіння особи	463
Стаття 234. Обшук.....	464

Стаття 235. Ухвала про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи.....	467
Стаття 236. Виконання ухвали про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи	467
Стаття 237. Огляд.....	474
Стаття 238. Огляд трупа.....	479
Стаття 239. Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією.....	480
Стаття 240. Слідчий експеримент	481
Стаття 241. Освідування особи	484
Стаття 242. Підстави проведення експертизи.....	486
Стаття 243. Порядок залучення експерта.....	487
Стаття 244. Розгляд слідчим суддею клопотання про проведення експертизи	556
Стаття 245. Отримання зразків для експертизи.....	558

ГЛАВА 21. НЕГЛАСНІ СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ

§ 1. Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії.....	561
Стаття 246. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	561
Стаття 247. Слідчий суддя, який здійснює розгляд клопотань щодо негласних слідчих (розшукових) дій	566
Стаття 248. Розгляд клопотання про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії.....	567
Стаття 249. Строк дії ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії	569
Стаття 250. Проведення негласної слідчої (розшукової) дії до постановлення ухвали слідчого судді.....	570
Стаття 251. Вимоги до постанови слідчого, прокурора про проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	570
Стаття 252. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій	571
Стаття 253. Повідомлення осіб, щодо яких проводилися негласні слідчі (розшукові) дії	572
Стаття 254. Заходи щодо захисту інформації, отриманої в результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій	573
Стаття 255. Заходи щодо захисту інформації, яка не використовується у кримінальному провадженні.....	574
Стаття 256. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні	575
Стаття 257. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій в інших цілях або передання інформації	575
§ 2. Втручання у приватне спілкування	576
Стаття 258. Загальні положення про втручання у приватне спілкування	576
Стаття 259. Збереження інформації	577
Стаття 260. Аудіо-, відеоконтроль особи.....	577
Стаття 261. Накладення арешту на кореспонденцію	580
Стаття 262. Огляд і виїмка кореспонденції.....	581
Стаття 263. Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж.....	582
Стаття 264. Зняття інформації з електронних інформаційних систем	586
Стаття 265. Фіксація та збереження інформації, отриманої з телекомунікаційних мереж за допомогою технічних засобів та в результаті зняття відомостей з електронних інформаційних систем.....	587
Стаття 266. Дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів	588
§ 3. Інші види негласних слідчих (розшукових) дій	591

Стаття 267. Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи.....	591
Стаття 268. Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу.....	592
Стаття 269. Спостереження за особою, річчю або місцем.....	593
Стаття 269–1. Моніторинг банківських рахунків.....	594
Стаття 270. Аудіо-, відеоконтроль місця.....	596
Стаття 271. Контроль за вчиненням злочину.....	598
Стаття 272. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації.....	603
Стаття 273. Засоби, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	605
Стаття 274. Негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження.....	606
Стаття 275. Використання конфіденційного співробітництва.....	606

ГЛАВА 22. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ

Стаття 276. Випадки повідомлення про підозру.....	607
Стаття 277. Зміст письмового повідомлення про підозру.....	609
Стаття 278. Вручення письмового повідомлення про підозру.....	611
Стаття 279. Зміна повідомлення про підозру.....	612

ГЛАВА 23. ЗУПИНЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Стаття 280. Підстави та порядок зупинення досудового розслідування після повідомлення особі про підозру.....	612
Стаття 281. Розшук підозрюваного.....	615
Стаття 282. Відновлення досудового розслідування.....	616

ГЛАВА 24. ЗАКІНЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ. ПРОДОВЖЕННЯ СТРОКУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

§ 1. Форми закінчення досудового розслідування.....	617
Стаття 283. Загальні положення закінчення досудового розслідування.....	617
Стаття 284. Закриття кримінального провадження та провадження щодо юридичної особи.....	618
§ 2. Звільнення особи від кримінальної відповідальності.....	629
Стаття 285. Загальні положення кримінального провадження під час звільнення особи від кримінальної відповідальності.....	629
Стаття 286. Порядок звільнення від кримінальної відповідальності.....	630
Стаття 287. Клопотання прокурора про звільнення від кримінальної відповідальності.....	636
Стаття 288. Розгляд питання про звільнення від кримінальної відповідальності.....	637
Стаття 289. Відновлення провадження при відмові від поручительства.....	639
§ 3. Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.....	639
Стаття 290. Відкриття матеріалів іншій стороні.....	639
Стаття 291. Обвинувальний акт і реєстр матеріалів досудового розслідування.....	642
Стаття 292. Клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.....	644
Стаття 293. Надання копії обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру та реєстру матеріалів досудового розслідування.....	645
§ 4. Продовження строку досудового розслідування.....	646

Стаття 294. Загальні положення продовження строку досудового розслідування.....	646
Стаття 295. Порядок продовження строку досудового розслідування прокурором ...	647
Стаття 295–1. Порядок продовження строку досудового розслідування слідчим суддею	649
Стаття 296. Задоволення клопотання про продовження строку досудового розслідування	651
Стаття 297. Відмова у задоволенні клопотання про продовження строку досудового розслідування	651

ГЛАВА 24–1. ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Стаття 297–1. Загальні положення спеціального досудового розслідування	651
Стаття 297–2. Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування	653
Стаття 297–3. Розгляд клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування	654
Стаття 297–4. Вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування	655
Стаття 297–5. Порядок вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування	656

ГЛАВА 25. ОСОБЛИВОСТІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ

Стаття 298. Особливості початку досудового розслідування у формі дізнання.....	657
Стаття 298–1. Процесуальні джерела доказів у кримінальних провадженнях про кримінальні проступки.....	659
Стаття 298–2. Затримання уповноваженою службовою особою особи, яка вчинила кримінальний проступок	661
Стаття 298–3. Вилучення речей і документів	663
Стаття 298–4. Особливості повідомлення про підозру	664
Стаття 298–5. Порядок продовження, зупинення строків дізнання.....	664
Стаття 299. Запобіжні заходи під час досудового розслідування кримінальних проступків.....	665
Стаття 300. Слідчі (розшукові) дії, негласні слідчі (розшукові) дії та інші дії під час досудового розслідування кримінальних проступків	667
Стаття 301. Особливості закінчення дізнання	668
Стаття 302. Клопотання прокурора про розгляд обвинувального акта у спрощеному провадженні.....	669

ГЛАВА 26. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

§ 1. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування	670
Стаття 303. Рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування, та право на оскарження	670
Стаття 304. Строк подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача чи прокурора, її повернення або відмова відкриття провадження.....	672
Стаття 305. Правові наслідки подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача чи прокурора під час досудового розслідування	674
Стаття 306. Порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача чи прокурора під час досудового розслідування.....	675

Стаття 307. Рішення слідчого судді за результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дільничного чи прокурора під час досудового розслідування	675
Стаття 308. Оскарження недотримання розумних строків	676
§ 2. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування	677
Стаття 309. Ухвали слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування	677
Стаття 310. Порядок оскарження ухвал слідчого судді	679
§ 3. Оскарження слідчим, дільничним чи бездіяльності прокурора	680
Стаття 311. Рішення, дії чи бездіяльність прокурора, які можуть оскаржуватися слідчим або дільничним	680
Стаття 312. Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності прокурора	681
Стаття 313. Порядок вирішення скарги на рішення, дії чи бездіяльність прокурора	681

Розділ IV. СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ У ПЕРШІЙ ІНСТАНЦІЇ

ГЛАВА 27. ПІДГОТОВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Стаття 314. Підготовче судове засідання	683
Стаття 314–1. Складання досудової доповіді	685
Стаття 315. Вирішення питань, пов'язаних з підготовкою до судового розгляду	687
Стаття 316. Закінчення підготовчого провадження і призначення судового розгляду	691
Стаття 317. Матеріали кримінального провадження (кримінальна справа) та право на ознайомлення з ними	692

ГЛАВА 28. СУДОВИЙ РОЗГЛЯД

§ 1. Загальні положення судового розгляду	692
Стаття 318. Строки і загальний порядок судового розгляду	692
Стаття 319. Незмінність складу суду	695
Стаття 320. Запасний суддя	696
Стаття 321. Головуючий у судовому засіданні	696
Стаття 322. Безперервність судового розгляду	697
Стаття 323. Наслідки неприбуття обвинуваченого	697
Стаття 324. Наслідки неприбуття прокурора і захисника	699
Стаття 325. Наслідки неприбуття потерпілого	701
Стаття 326. Наслідки неприбуття цивільного позивача, цивільного відповідача, їх представників, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження	702
Стаття 327. Наслідки неприбуття свідка, спеціаліста, перекладача і експерта	703
Стаття 328. Право перебувати в залі судового засідання	704
Стаття 329. Обов'язки присутніх у залі судового засідання	705
Стаття 330. Заходи до порушників порядку судового засідання	705
Стаття 331. Обрання, скасування або зміна запобіжного заходу в суді	706
Стаття 332. Проведення експертизи за ухвалою суду	708
Стаття 333. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження та проведення слідчих (розшукових) дій під час судового провадження	710
Стаття 334. Об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження	711
Стаття 335. Зупинення судового провадження	712
Стаття 336. Проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження	712
§ 2. Межі судового розгляду	714

Стаття 337. Визначення меж судового розгляду	714
Стаття 338. Зміна обвинувачення в суді	714
Стаття 339. Висунення додаткового обвинувачення, початок провадження щодо юридичної особи під час судового розгляду	716
Стаття 340. Відмова від підтримання державного обвинувачення	716
Стаття 341. Погодження зміни обвинувачення, висунення нового обвинувачення, відмови від підтримання державного обвинувачення та початку провадження щодо юридичної особи під час судового розгляду	717
§ 3. Процедура судового розгляду	718
Стаття 342. Відкриття судового засідання	718
Стаття 343. Повідомлення про повне фіксування судового розгляду технічними засобами	719
Стаття 344. Оголошення складу суду і роз'яснення права відводу	719
Стаття 345. Повідомлення про права і обов'язки	720
Стаття 346. Заборона присутності свідків у залі судового засідання	720
Стаття 347. Початок судового розгляду	721
Стаття 348. Роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення	722
Стаття 349. Визначення обсягу доказів, що підлягають дослідженню, та порядку їх дослідження	723
Стаття 350. Розгляд судом клопотань учасників судового провадження	727
Стаття 351. Допит обвинуваченого	727
Стаття 352. Допит свідка	729
Стаття 353. Допит потерпілого	731
Стаття 354. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього свідка чи потерпілого	732
Стаття 355. Пред'явлення для впізнання	732
Стаття 356. Допит експерта в суді	733
Стаття 357. Дослідження речових доказів	733
Стаття 358. Дослідження документів	734
Стаття 359. Дослідження звуко- і відеозаписів	735
Стаття 360. Консультації та роз'яснення спеціаліста	735
Стаття 361. Огляд на місці	736
Стаття 362. Дії суду при встановленні в судовому засіданні неосудності обвинуваченого	736
Стаття 363. Закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами	736
Стаття 364. Судові дебати	737
Стаття 365. Останнє слово обвинуваченого	756
Стаття 366. Вихід суду для ухвалення вироку	756
Стаття 367. Таємниця наради суддів	757
Стаття 368. Питання, що вирішуються судом при ухваленні вироку	757

ГЛАВА 29. СУДОВІ РІШЕННЯ

Стаття 369. Види судових рішень	761
Стаття 370. Законність, обґрунтованість і вмотивованість судового рішення	762
Стаття 371. Порядок ухвалення судових рішень, їх форма	762
Стаття 372. Зміст ухвали	763
Стаття 373. Види вироків	764
Стаття 374. Зміст вироку	765
Стаття 375. Ухвалення судового рішення і окрема думка судді	777
Стаття 376. Проголошення судового рішення	778
Стаття 377. Звільнення обвинуваченого з-під варті	779

Стаття 378. Заходи піклування про неповнолітніх, непрацездатних і збереження майна обвинуваченого	780
Стаття 379. Виправлення описок і очевидних арифметичних помилок у судовому рішенні	781
Стаття 380. Роз'яснення судового рішення.....	781

ГЛАВА 30. ОСОБЛИВІ ПОРЯДКИ ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

§ 1. Спрощене провадження щодо кримінальних проступків.....	782
Стаття 381. Загальні положення провадження щодо кримінальних проступків.....	782
Стаття 382. Розгляд обвинувального акта щодо вчинення кримінального проступку у спрощеному провадженні.....	782
§ 2. Провадження в суді присяжних.....	784
Стаття 383. Порядок провадження в суді присяжних	784
Стаття 384. Роз'яснення права на суд присяжних.....	792
Стаття 385. Виклик присяжних	793
Стаття 386. Права і обов'язки присяжного	794
Стаття 387. Відбір присяжних у суді	795
Стаття 388. Приведення присяжних до присяги.....	797
Стаття 389. Недопустимість незаконного впливу на присяжного	797
Стаття 390. Усунення присяжного	798
Стаття 391. Порядок наради і голосування в суді присяжних.....	798

Розділ V. СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ З ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ

ГЛАВА 31. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

Стаття 392. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ...	801
Стаття 393. Право на апеляційне оскарження	803
Стаття 394. Особливості апеляційного оскарження окремих судових рішень	804
Стаття 395. Порядок і строки апеляційного оскарження.....	805
Стаття 396. Вимоги до апеляційної скарги	805
Стаття 397. Дії суду першої інстанції після одержання апеляційних скарг.....	806
Стаття 398. Прийняття апеляційної скарги судом апеляційної інстанції	807
Стаття 399. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова відкриття провадження.....	807
Стаття 400. Наслідки подання апеляційної скарги.....	808
Стаття 401. Підготовка до апеляційного розгляду.....	809
Стаття 402. Заперечення на апеляційну скаргу.....	810
Стаття 403. Відмова від апеляційної скарги, зміна і доповнення апеляційної скарги під час апеляційного провадження.....	811
Стаття 404. Межі перегляду судом апеляційної інстанції	811
Стаття 405. Апеляційний розгляд	812
Стаття 406. Письмове апеляційне провадження.....	814
Стаття 407. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги	814
Стаття 408. Зміна вироку або ухвали суду судом апеляційної інстанції	815
Стаття 409. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом апеляційної інстанції	816
Стаття 410. Неповнота судового розгляду.....	817

Стаття 411. Невідповідність висновків суду першої інстанції фактичним обставинам кримінального провадження	819
Стаття 412. Істотні порушення вимог кримінального процесуального закону	820
Стаття 413. Неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність	822
Стаття 414. Невідповідність призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого	824
Стаття 415. Підстави для призначення нового розгляду в суді першої інстанції	826
Стаття 416. Особливості нового розгляду судом першої інстанції	827
Стаття 417. Закриття кримінального провадження судом апеляційної інстанції	828
Стаття 418. Судові рішення суду апеляційної інстанції	829
Стаття 419. Зміст ухвали суду апеляційної інстанції	829
Стаття 420. Вирок, ухвала про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру суду апеляційної інстанції	830
Стаття 421. Недопустимість погіршення правового становища обвинуваченого	831
Стаття 422. Порядок перевірки ухвал слідчого судді	832
Стаття 423. Повернення матеріалів кримінального провадження	832

ГЛАВА 32. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

Стаття 424. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку	833
Стаття 425. Право на касаційне оскарження	834
Стаття 426. Порядок і строки касаційного оскарження	835
Стаття 427. Вимоги до касаційної скарги	835
Стаття 428. Відкриття касаційного провадження	836
Стаття 429. Залишення касаційної скарги без руху або її повернення	837
Стаття 430. Підготовка касаційного розгляду	838
Стаття 431. Заперечення на касаційну скаргу	838
Стаття 432. Відмова від касаційної скарги, зміна і доповнення касаційної скарги під час касаційного провадження	839
Стаття 433. Межі перегляду судом касаційної інстанції	839
Стаття 434. Касаційний розгляд	840
Стаття 434–1. Підстави для передачі кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної або Великої Палати Верховного Суду	841
Стаття 434–2. Порядок передачі кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної палати, Великої Палати Верховного Суду	843
Стаття 435. Письмове касаційне провадження	844
Стаття 436. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги	845
Стаття 437. Недопустимість погіршення правового становища виправданого та засудженого	845
Стаття 438. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом касаційної інстанції	846
Стаття 439. Новий розгляд справи після скасування судового рішення судом касаційної інстанції	849
Стаття 440. Закриття кримінального провадження судом касаційної інстанції	850
Стаття 441. Судові рішення суду касаційної інстанції	850
Стаття 442. Постанова суду касаційної інстанції	850
Стаття 443. Повернення матеріалів кримінального провадження	852
Глава 33. Провадження у Верховному Суді України	852

ГЛАВА 34. ПРОВАДЖЕННЯ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ

Стаття 459. Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами	853
Стаття 460. Право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	856
Стаття 461. Строк звернення про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	857
Стаття 462. Вимоги до заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	859
Стаття 463. Порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	860
Стаття 464. Відкриття кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами	861
Стаття 465. Відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та її наслідки	861
Стаття 466. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	862
Стаття 467. Судове рішення за наслідками кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами	863

Розділ VI. ОСОБЛИВІ ПОРЯДКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

ГЛАВА 35. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ НА ПІДСТАВІ УГОД

Стаття 468. Угоди в кримінальному провадженні	866
Стаття 469. Ініціювання та укладення угоди	869
Стаття 470. Обставини, що враховуються прокурором при укладенні угоди про визнання винуватості	872
Стаття 471. Зміст угоди про примирення	873
Стаття 472. Зміст угоди про визнання винуватості	874
Стаття 473. Наслідки укладення та затвердження угоди	877
Стаття 474. Загальний порядок судового провадження на підставі угоди	878
Стаття 475. Вирок на підставі угоди	883
Стаття 476. Наслідки невиконання угоди	885

ГЛАВА 36. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ У ФОРМІ ПРИВАТНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ

Стаття 477. Поняття кримінального провадження у формі приватного обвинувачення	886
Стаття 478. Початок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення	888
Стаття 479. Відшкодування шкоди потерпілому у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення	889

ГЛАВА 37. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ОКРЕМОЇ КАТЕГОРІЇ ОСІБ

Стаття 480. Особи, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження	889
Стаття 480–1. Особливості початку досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених суддею Вищого антикорупційного суду	890

Стаття 481. Повідомлення про підозру.....	891
Стаття 482. Особливості порядку притягнення до кримінальної відповідальності, затримання і обрання запобіжного заходу стосовно судді.....	894
Стаття 482–1. Кримінальне провадження стосовно суддів Вищого антикорупційного суду.....	895
Стаття 482–2. Особливості порядку притягнення до кримінальної відповідальності, затримання, обрання запобіжного заходу, проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій стосовно народного депутата України.....	895
Стаття 483. Інформування державних та інших органів чи службових осіб.....	896

ГЛАВА 38. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ

§ 1. Загальні правила кримінального провадження щодо неповнолітніх	897
Стаття 484. Порядок кримінального провадження щодо неповнолітніх	897
Стаття 485. Обставини, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх.....	898
Стаття 486. Комплексна психолого-психіатрична і психологічна експертиза неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого.....	899
Стаття 487. З'ясування умов життя та виховання неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого	903
Стаття 488. Участь законного представника неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого	904
Стаття 489. Порядок виклику неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого ..	905
Стаття 490. Допит неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого	905
Стаття 491. Участь законного представника, педагога, психолога або лікаря в допиті неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого.....	906
Стаття 492. Застосування до неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого запобіжного заходу	906
Стаття 493. Передання неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого під нагляд	907
Стаття 494. Виділення в окреме провадження щодо кримінального правопорушення, вчиненого неповнолітнім.....	908
Стаття 495. Тимчасове видалення неповнолітнього обвинуваченого із залу судового засідання	908
Стаття 496. Участь у судовому розгляді представників служби у справах дітей та уповноваженого підрозділу органів Національної поліції	909
Стаття 497. Порядок застосування до неповнолітнього обвинуваченого примусових заходів виховного характеру	910
§ 2. Застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх, які не досягли віку кримінальної відповідальності	912
Стаття 498. Підстави для застосування примусових заходів виховного характеру.....	912
Стаття 499. Досудове розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру	913
Стаття 500. Порядок судового розгляду	915
Стаття 501. Ухвали суду в кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру	915
Стаття 502. Дострокове звільнення від примусового заходу виховного характеру.....	916

ГЛАВА 39. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ

Стаття 503. Підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру	917
Стаття 504. Порядок здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру та щодо обмежено осудних осіб.....	920
Стаття 505. Обставини, що підлягають встановленню під час досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру	921
Стаття 506. Права особи, яка бере участь у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру	922
Стаття 507. Участь захисника.....	922
Стаття 508. Запобіжні заходи	922
Стаття 509. Психіатрична експертиза.....	923
Стаття 510. Об'єднання і виділення кримінальних проваджень	925
Стаття 511. Закінчення досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру.....	926
Стаття 512. Судовий розгляд	926
Стаття 513. Ухвала суду у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру.....	927
Стаття 514. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру	929
Стаття 515. Відновлення кримінального провадження	930
Стаття 516. Оскарження ухвали суду.....	930

ГЛАВА 40. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ, ЯКЕ МІСТИТЬ ВІДОМОСТІ, ЩО СТАНОВЛЯТЬ ДЕРЖАВНУ ТАЄМНИЦЮ

Стаття 517. Охорона державної таємниці під час кримінального провадження.....	931
Стаття 518. Особливості проведення експертизи у кримінальному провадженні, яке містить державну таємницю.....	936

ГЛАВА 41. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ НА ТЕРИТОРІЇ ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ, КОНСУЛЬСЬКИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ, НА ПОВІТРЯНОМУ, МОРСЬКОМУ ЧИ РІЧКОВОМУ СУДНІ, ЩО ПЕРЕБУВАЄ ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ ПІД ПРАПОРОМ АБО З РОЗПІЗНАВАЛЬНИМ ЗНАКОМ УКРАЇНИ, ЯКЩО ЦЕ СУДНО ПРИПИСАНО ДО ПОРТУ, РОЗТАШОВАНОГО В УКРАЇНІ

Стаття 519. Службові особи, уповноважені на вчинення процесуальних дій.....	938
Стаття 520. Процесуальні дії під час кримінального провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.....	939
Стаття 521. Строк звернення із клопотанням про арешт тимчасово вилученого майна	940
Стаття 522. Строк законного затримання особи.....	940
Стаття 523. Місце проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на території дипломатичних представництв, консульських установ, суден України	941

Розділ VII. ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНИХ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Стаття 524. Умови відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження	942
Стаття 525. Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження	942
Стаття 526. Підсудність заяви про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження	943
Стаття 527. Зміст заяви про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження	943
Стаття 528. Наслідки недодержання вимог до змісту заяви, відмова у відкритті провадження або залишення заяви без розгляду	943
Стаття 529. Підготовка заяви до розгляду	944
Стаття 530. Судовий розгляд	944
Стаття 531. Судове рішення	945

Розділ VIII. ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ

Стаття 532. Набрання судовим рішенням законної сили	946
Стаття 533. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням	947
Стаття 534. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні	948
Стаття 535. Звернення судового рішення до виконання	951
Стаття 536. Відстрочка виконання вироку	954
Стаття 537. Питання, які вирішуються судом під час виконання вироків	954
Стаття 538. Питання, які вирішуються судом після виконання вироку	965
Стаття 539. Порядок вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням вироку	968
Стаття 540. Зарахування у строк відбування покарання часу перебування засудженого в лікувальній установі	970

Розділ IX. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

ГЛАВА 42. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Стаття 541. Роз'яснення термінів	971
Стаття 542. Обсяг міжнародного співробітництва під час кримінального провадження	975
Стаття 543. Законодавство, що регулює міжнародне співробітництво під час кримінального провадження	976
Стаття 544. Надання та отримання міжнародної правової допомоги чи іншого міжнародного співробітництва без договору	979
Стаття 545. Центральний орган України	980
Стаття 546. Інформація, що містить державну таємницю	981
Стаття 547. Виконання процесуальних дій дипломатичними представництвами або консульськими установами	981
Стаття 548. Запит про міжнародне співробітництво	982
Стаття 549. Зберігання та передавання речових доказів і документів	983
Стаття 550. Доказова сила офіційних документів	983

ГЛАВА 43. МІЖНАРОДНА ПРАВОВА ДОПОМОГА ПРИ ПРОВЕДЕННІ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДІЙ

Стаття 551. Запит про міжнародну правову допомогу	984
Стаття 552. Зміст та форма запиту про міжнародну правову допомогу	985

Стаття 553. Наслідки виконання запиту в іноземній державі	986
Стаття 554. Розгляд запиту іноземного компетентного органу про міжнародну правову допомогу	987
Стаття 555. Повідомлення про результати розгляду запиту	987
Стаття 556. Конфіденційність	989
Стаття 557. Відмова у виконанні запиту про міжнародну правову допомогу	990
Стаття 558. Порядок виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України	991
Стаття 559. Відкладення надання міжнародної правової допомоги	993
Стаття 560. Завершення процедури надання міжнародної правової допомоги	993
Стаття 561. Процесуальні дії, які можуть бути проведені в порядку надання міжнародної правової допомоги	994
Стаття 562. Процесуальні дії, які потребують спеціального дозволу	994
Стаття 563. Присутність представників компетентних органів запитуючої держави	995
Стаття 564. Вручення документів	995
Стаття 565. Тимчасова передача	997
Стаття 566. Виклик особи, яка перебуває за межами України	998
Стаття 567. Допит за запитом компетентного органу іноземної держави шляхом проведення відео- або телефонної конференції	1000
Стаття 568. Розшук, арешт і конфіскація майна	1001
Стаття 569. Контрольована поставка	1005
Стаття 570. Прикордонне переслідування	1006
Стаття 571. Створення і діяльність спільних слідчих груп	1006
Стаття 572. Оскарження рішення, дій чи бездіяльності органів державної влади, їх посадових чи службових осіб, відшкодування завданої шкоди та витрати, пов'язані з наданням міжнародної правової допомоги на території України	1007

ГЛАВА 44. ВИДАЧА ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЕКСТРАДИЦІЯ)

Стаття 573. Направлення запиту про видачу особи (екстрадицію)	1008
Стаття 574. Центральний орган України щодо видачі особи (екстрадиції)	1010
Стаття 575. Порядок підготовки документів та направлення запитів	1011
Стаття 576. Межі кримінальної відповідальності виданої особи	1013
Стаття 577. Зарахування строку тримання виданої особи під вартою	1015
Стаття 578. Інформування про результати кримінального провадження щодо виданої особи	1015
Стаття 579. Тимчасова видача	1015
Стаття 580. Особливості тримання під вартою	1016
Стаття 581. Права особи, стосовно якої розглядається питання про видачу (екстрадицію)	1017
Стаття 582. Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України	1018
Стаття 583. Тимчасовий арешт	1019
Стаття 584. Застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою для забезпечення видачі особи (екстрадиційний арешт)	1022
Стаття 585. Застосування запобіжного заходу, не пов'язаного із триманням під вартою, для забезпечення видачі особи на запит іноземної держави	1024
Стаття 586. Припинення тимчасового арешту або запобіжного заходу	1024
Стаття 587. Проведення екстрадиційної перевірки	1025
Стаття 588. Видача особи (екстрадиція) у спрощеному порядку	1026
Стаття 589. Відмова у видачі особи (екстрадиції)	1028
Стаття 590. Рішення за запитом про видачу особи (екстрадицію)	1030
Стаття 591. Порядок оскарження рішення про видачу особи (екстрадицію)	1031
Стаття 592. Відстрочка передачі	1032

Стаття 593. Фактична передача особи	1033
Стаття 594. Витрати, пов'язані з вирішенням питання про видачу особи іноземній державі.....	1034

ГЛАВА 45. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ У ПОРЯДКУ ПЕРЕЙНЯТТЯ

Стаття 595. Порядок і умови перейняття кримінального провадження від іноземних держав.....	1034
Стаття 596. Неможливість перейняття кримінального провадження.....	1035
Стаття 597. Тримання під вартою особи до отримання запиту про перейняття кримінального провадження.....	1036
Стаття 598. Порядок кримінального провадження, що перейняте від іншої держави	1036
Стаття 599. Порядок і умови передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави	1037
Стаття 600. Зміст та форма клопотання про передання кримінального провадження іншій державі	1038
Стаття 601. Наслідки передання кримінального провадження компетентному органу іншої держави	1039

ГЛАВА 46. ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ ВИРОКІВ СУДІВ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ ТА ПЕРЕДАЧА ЗАСУДЖЕНИХ ОСІБ

Стаття 602. Підстави і порядок виконання вироків судів іноземних держав	1041
Стаття 603. Розгляд судом питання про виконання вироку суду іноземної держави....	1042
Стаття 604. Виконання вироку суду іноземної держави	1043
Стаття 605. Підстави розгляду питання про передачу засуджених осіб і їх прийняття для відбування покарання.....	1044
Стаття 606. Умови передачі засуджених осіб і їх прийняття для відбування покарання.....	1044
Стаття 607. Порядок і строки вирішення питання про передачу осіб, засуджених судами України, для відбування покарання в іноземних державах.....	1046
Стаття 608. Повідомлення про зміну або скасування вироку суду України щодо громадянина іноземної держави	1047
Стаття 609. Порядок розгляду запиту (клопотання) про передачу громадянина України, засудженого судом іноземної держави, для відбування покарання в Україні	1048
Стаття 610. Розгляд судом питання про приведення вироку суду іноземної держави у відповідність із законодавством України	1049
Стаття 611. Організація виконання покарання щодо переданої засудженої особи ...	1051
Стаття 612. Повідомлення про зміну або скасування вироку суду іншої держави ...	1051
Стаття 613. Витрати, пов'язані з передачею засудженої особи	1052
Стаття 614. Визнання та виконання вироків міжнародних судових установ.....	1052

Розділ IX-1. ОСОБЛИВИЙ РЕЖИМ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО, НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ АБО У РАЙОНІ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Стаття 615. Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції.....	1056
--	------

Розділ X. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	1058
---	-------------

Розділ XI. ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ	1059
---	-------------

Наукове видання

Тертишник Володимир Митрофанович

Кримінальний процесуальний кодекс України

Науково-практичний коментар

*Видання сімнадцяте,
доповнене і перероблене*

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка
Обкладинка

*О. В. Діордійчук
Д. М. Алексєєв
Д. М. Алексєєв*

Підписано до друку 18.09.2020.
Гарнітура Times New Roman. Формат 70×100¹/₁₆.
Папір офсетний. Друк офсетний. Умов. друк. арк. 88,4.
Наклад 1000 прим. (1-й завод 1–300).

Видавництво «Алерта»

04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (044) 223-15-25, 223-15-30; (099) 607-97-62.

E-mail: alerta.pravovaednist@gmail.com, веб-сайт: www.alerta.kiev.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002 р.